



Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет української філології та журналістики
Кафедра історії української літератури та компаративістики
Силабус
навчальної дисципліни
ІНТЕРМЕДІАЛЬНІ СТУДІЇ

Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Інтермедіальні студії українська
Викладач	Громик Лариса Іванівна, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики
Профайл викладача	https://ukrlit.kpnu.edu.ua/hromyk-larysa-ivanivna/
Е-mail:	hromyk.larysa@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=1114
Консультації	Консультації проводяться упродовж семестру групові або одноосібні за розкладом: очні консультації – середа з 14.00 до 15.00 (ауд. 413) онлайн-консультації – середа з 15.00 до 16.00 (Google Meet, Viber)

Анотація до курсу

Інтермедіальні студії – навчальна дисципліна, що досліджує особливості літературно-мистецької взаємодії у літературі, а також співвіднесення літературних текстів із текстами культури (інших мистецтв). Зміст курсу передбачає вивчення розмаїття характерів і дискурсів міжмистецької взаємодії, взаємовплив літератури й інших видів мистецтв, новітні гібридні мистецькі жанри тощо.

Мета і завдання курсу

Мета освітньої компоненти: забезпечити цілісне розуміння явища інтермедіальності, інтермедіальних стратегій прочитання літературного твору та практичне застосування інтермедіального аналізу текстів з метою подальшого формування культурологічної, літературознавчої та компаративної компетентностей випускника.

Завдання навчальної дисципліни:

- дати студентам чітке розуміння поняття інтермедіальності, основних положень теорії інтермедіальності та специфіки міжмистецького діалогу;
- ознайомити з основними науковими напрямками інтермедіальних досліджень;
- сформуванню розуміння поняття синтезу мистецтв, сутності художньої літератури в контексті певних мистецьких явищ;

- формувати уміння студентів виявляти на конкретному літературному матеріалі взаємозв'язки з іншими видами мистецтва, застосовуючи при цьому інтердисциплінарний підхід;
- розвивати навички аналізу й інтерпретації творів художньої літератури на основі інтермедіального аналізу;
- удосконалювати уміння студентів працювати з літературознавчими джерелами.

Програмні компетентності

Загальні компетентності:

- Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях, переконливо аргументувати власні міркування.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- Здатність аналізувати, систематизувати та характеризувати літературні факти і процеси, що їх зумовлюють, та інтерпретувати художні твори.
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією традиційних і сучасних напрямів літературознавства для розв'язання професійних завдань.
- Здатність виявляти на конкретному літературному матеріалі взаємозв'язки з іншими видами мистецтва, застосовуючи при цьому міждисциплінарний підхід.

Програмні результати навчання

- Ефективно працювати з інформацією: добирати потрібні відомості з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати та систематизувати.
- Аналізувати й інтерпретувати твори української та світової художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі, зокрема й у регіональному контексті, використовувати художню спадщину України для формування духовного світогляду людини та національної культури загалом.

Очікувані результати навчання з дисципліни

Знання: класифікації та особливостей різних видів мистецтва й особливостей художньої літератури як виду мистецтва; основних етапів розвитку інтермедіальних студій; теоретичних і практичних аспектів взаємодії літератури та інших видів мистецтва; особливостей взаємозв'язку літератури і музики, літератури і візуальних видів мистецтв (живопису, скульптури, архітектури); літератури й театру, літератури й кіно.

Уміння: розуміти синкретичний характер художньої творчості; пояснювати змістову й образну взаємодію різних видів мистецтва в художній літературі; виявляти інтермедіальні елементи художніх творів; аналізувати особливості перекодування різних видів мистецтва в літературному тексті; робити аналітичний огляд наукових досліджень щодо проблем інтермедіального аналізу художнього твору; самостійно презентувати власне бачення міжмистецької взаємодії на прикладі конкретних художніх творів.

Формат курсу

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання у системі MOODLE. Можливе використання застосунку Google Meet для проведення відеоконференцій.

Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Спеціальність, спеціалізація	035 Філологія. Українська мова та література 014 Середня освіта (Українська мова і література)
Рік викладання	2022-2023
Семестр вивчення	другий
Обов'язкова / вибіркова	вибіркова
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити ЄКТС
Загальний обсяг годин	120
Кількість годин навчальних занять	40
Лекційні заняття	20
Практичні заняття	20
Самостійна та індивідуальна робота	80
Форма підсумкового контролю	залік

Технічне й програмне забезпечення, обладнання

Вивчення курсу потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення: проектор та ноутбук/персональний комп'ютер для презентацій у форматі MS Power Point або інших. Передбачається застосування модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища (MOODLE).

Політика курсу

Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до:

- Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами) (<https://cutt.ly/PUxu4YQ>);
- Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) (<https://cutt.ly/5Uxij64>);
- Положення про академічну мобільність студентів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) (<https://cutt.ly/WUxiTfK>).

Відвідування занять. Очікується, що здобувач вищої освіти дотримуватиметься правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/yTLKA40>) та етичних норм поведінки, відвідуватиме всі види занять і консультації.

У разі неможливості відвідати заняття, здобувач вищої освіти має повідомити викладача та самостійно засвоїти теоретичний матеріал плану заняття і виконати заплановані завдання – домашні й аудиторні. Пропущені заняття зобов'язаний

відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Здобувач вищої освіти має дотримуватися термінів виконання всіх видів робіт, передбачених курсом.

Очікується, що здобувач вищої освіти візьме участь у всіх контрольних заходах (поточний контроль, модульний контроль, контроль виконання самостійної роботи, підсумковий контроль).

Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) (<https://cutt.ly/2TLKGh1>) та Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) (<https://cutt.ly/FTLKJEm>).

Очікується, що роботи здобувача вищої освіти будуть оригінальними міркуваннями. Відсутність покликань на використані джерела, фабрикування достовірності інформації або джерел списування становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти та фактів списування (зокрема, з використанням мобільних пристроїв) є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу плагіату чи обману.

Література. Для пошуку рекомендованої літератури здобувач вищої освіти може послуговуватися книгозбірнею університету, бібліотекою кафедри історії української літератури та компаративістики, інтернет-джерелами. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання літератури, якої немає з-поміж рекомендованої.

Комунікування з викладачем. Спілкування з викладачем здійснюється під час лекційних і практичних занять (участь у бесідах, дискусіях, відповіді на питання тощо), щотижневих консультацій. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть звертатися до викладача для роз'яснення незрозумілих питань, для відпрацювання пропущених занять, для перевірки виконання завдань самостійної роботи, цікавитися додатковими відомостями й сучасними науковими знаннями з курсу.

Схема курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	разом	у тому числі		
		лекційні заняття	практичні заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Інтермедіальні студії				
Тема 1. Поняття про інтермедіальність як вияв міжмистецької взаємодії.	12	2	2	8
Тема 2. Література і виражальні засоби різних видів мистецтва.	14	4		10

Тема 3. Література і живопис: особливості міжмистецької взаємодії.	14	2	2	10
Тема 4. Творчість Т. Шевченка: взаємодія літератури і живопису.	12	2	2	8
Тема 5. Літературний імпресіонізм як дискурс взаємодії мистецтв.	12	2	2	8
Тема 6. Діалог літератури і музики: форми інтермедіальності.	18	4	4	10
Тема 7. Література і просторові мистецтва: інтермедіальні виміри.	12	2	2	8
Тема 8. Театрально-літературні кореляції в сучасній культурі.	10		2	8
Тема 9. Кінематограф і література: специфіка міжмистецького діалогу.	16	2	4	10
Разом годин	120	20	20	80

Політика оцінювання

Контроль якості підготовки здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до таких документів:

- Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (зі змінами та доповненнями) (<https://cutt.ly/ETLKNxY>);
- Положення про екзамени і заліки та порядок перезарахування навчальних дисциплін, визначення академічної різниці та її ліквідації при переведенні, вступі та поновленні студентів на навчання до Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://bit.ly/3COMiIn>).

Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (100 балів)			Сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)			100 балів
Навчальні заняття	МКР	Самостійна робота	
50 балів	30 балів	20 балів	

Рейтингова оцінка за навчальну дисципліну

Підсумкова рейтингова оцінка студента за навчальну дисципліну є сумою рейтингової оцінки за результатами успішності на навчальних заняттях, рейтингового балу за результатами МКР і рейтингового балу за самостійну роботу.

Рейтингова оцінка за результатами успішності на навчальних заняттях обраховується за формулою: $rk = (0,05rk^c + 0,4) \cdot \dot{rk}$, де rk^c – середня оцінка навчальної діяльності здобувача вищої освіти на навчальних заняттях, а \dot{rk} – встановлений максимально можливий бал оцінювання результатів цього виду навчальної діяльності.

Максимальна кількість балів, яку можна отримати на практичному занятті – 12 (за умови виконання всіх різновидів роботи, передбачених планом практичного заняття). Оцінювання рівня знань студента враховує:

– характеристику відповіді: цілісність, повноту, логічність, обґрунтованість, правильність;

– якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибину, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;

– ступінь сформованості уміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;

– рівень вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;

– досвід творчої діяльності;

– уміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези.

Здобувачу вищої освіти, що не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчального заняття, в журналі обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів. Студент, знання, уміння і навички якого на навчальному занятті за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався і має академічну заборгованість за результатом поточного контролю.

Поточну заборгованість, пов'язану з пропуском заняття, невідповідністю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен зліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12). У разі невиконання цих умов здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю (навчальні заняття).

Самостійна робота

Контроль за самостійною індивідуально-дослідною роботою відбуватиметься за допомогою різних видів робіт (опитування на практичному занятті, перевірка конспектів, співбесіда, захист виконаних студентами індивідуальних навчально-дослідних завдань), які охоплюватимуть всі питання, винесені на самостійне опрацювання.

Індивідуальне пошукове завдання здобувача вищої освіти передбачає самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизацію, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчальної дисципліни та розвиток навичок самостійної роботи. При оцінюванні самостійної роботи буде враховано:

- достатність роботи з навчально-методичною, науковою, допоміжною літературою з питань, що розглядаються;

- уміння добувати інформацію з різноманітних джерел;

- креативність у доборі матеріалу і його описі;

- робота з комп'ютерною технікою, системою Internet.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами самостійної роботи отримали рейтинговий бал, що менший за 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що її не подали, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю (самостійна робота), ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі здобувачі вищої освіти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів. Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал, що менший від 60 %

максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та/або інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно з «Порядком визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/8OFJa9h>), якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю)

Підсумковий рейтинг з дисципліни

Підсумковий рейтинг з кредитного модуля (дисципліни) – це сума рейтингових оцінок у балах за змістовий модуль.

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Національна залікова оцінка
90-100	A (відмінно)	зараховано
82-89	B (дуже добре)	
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно) (з можливістю повторного складання)	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно) (з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу)	

Студенти, що мають академічну заборгованість за результатами поточного / підсумкового контролю, зобов'язані зліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості.

До індивідуального навчального плану студента результати підсумкового рейтингу з навчальної дисципліни заносяться за умови, якщо студент не має академічної заборгованості та його рейтингова оцінка є більшою або рівною 60 балів.

Рекомендована література

Основна

1. Горболіс Л. М. Міжмистецькі контакти українського тексту : монографія. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2021. 312 с.
2. Екфразис. Вербальні образи мистецтва : монографія / Бовсунівська Т. В. та ін. ; за ред. Бовсунівської Т. В. Київ : ВПЦ Київський ун-т, 2013. 237 с.

3. Літературно-джазові імпровізації: інтермедіальні студії / за ред. Світлани Маценки. Львів : Срібне слово, 2019. 396 с.
4. Маценка С. Метамистецтво: словник досвіду термінотворення на межі літератури й музики. Львів : Априорі, 2017. 120 с.
5. Мочернюк Н. Поза контекстом. Інтермедіальні стратегії літературної творчості українських письменників-художників міжвоєнтя : монографія. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2018. 392 с.
6. Музична фактура літературного тексту : інтермедіальні студії / за ред. Світлани Маценки. Львів : Априорі, 2017. 352 с.
7. Просалова В. А. Інтермедіальні аспекти новітньої української літератури : монографія. Донецьк : ДонНУ, 2014. 154 с.
8. Рисак О. О. Найперше – музика у слові: проблема синтезу мистецтв в українській літературі кінця ХІХ – початку ХХ ст. Луцьк : Вежа, 1999. 402 с.
9. Фесенко В. І. Дивитись / бачити / читати. Інтермедіальний дискурс літератури і живопису. Київ : Самвидав, 2009. 320 с.
10. Фесенко В. І. Література і живопис: інтермедіальний дискурс. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2014. 398 с.

Додаткова

1. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство : підручник. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с.
2. Вайшшайн У. Порівняння літератури з іншими видами мистецтва: сучасні тенденції та напрями дослідження в літературознавчій теорії і методології. *Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи* : антологія / за заг. ред. Д. Наливайка. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2009. С. 372–393.
3. Генералюк Л. Взаємодія літератури і мистецтва. Начерк теорії словесно-візуальних інтеракцій. *Studia methodologica*. Вип. 29. Тернопіль : Ред.-вид. відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка. С. 81–89.
4. Генералюк Л. Універсалізм Шевченка: взаємодія літератури і мистецтва. Київ : Наукова думка, 2008. 544 с.
5. Жила С. Вивчення української літератури у взаємозв'язку з образотворчим мистецтвом : посібник для вчителя. Чернігів : РВК «Деснянська правда», 2000. 176 с.
6. Ключек Г. Поетика візуальності Тараса Шевченка : монографія. Київ : Академвидав, 2013. 256 с.
7. Крисовський О. Література і живопис у порівняльних дослідженнях. *Захід – Схід : основні тенденції розвитку сучасного порівняльного літературознавства* : антологія / заг. ред. Л. Грицик. Донецьк : ЛАНДОН-ХХІ, 2012. С. 160–173.
8. Література на полі медій : зб. наук. праць відділу теорії літератури та компаративістики Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України / ред. Т.І. Гундорова, Г.М. Сиваченко. Київ, 2018. 633 с.
9. Моклиця М. Від синкретизму до сецесії: філософські аспекти синтезу мистецтв. *Волинь філологічна: текст і контекст. Явище синтезу мистецтв в українській літературі* : зб. наук. пр. Вип. 5 / упоряд. М. Хмелюк, Т. Левчук. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. С. 70–75.
10. Мочернюк Н. Синтез мистецтв: літературознавчий контекст. *Гуманітарна освіта у технічних вищих навчальних закладах*. Київ, 2013. Вип. 28. С. 188–198.
11. Наєнко М. Інтермедіальність як методологія. *Філологічні семінари*. Київ : Логос, 2016. Вип. 19 : Інтермедіальність: теорія і практика. С. 6–15.

12. Рисак О. Мелодії і барви слова: проблеми синтезу мистецтв в українській літературі кінця XIX – початку XX століття. Луцьк : Надстир'я, 1996. 97 с.
13. Слюзко В. Інтермедіальний аналіз як метод вивчення художніх творів майбутніми учителями літератури. *Актуальні питання мистецької педагогіки*. 2020. № 11. С 84–87.
14. Франко І. Із секретів поетичної творчості. Франко І. Зібрання творів : у 50 т. Київ : Наукова думка, 1976–1986. Т. 31. С. 45–119.
15. Циховська Е. Теоретичні дилеми поняття інтермедіальності. *Слово і Час*. 2014. № 11. С. 49–59.
16. Чайковська В. Явище мистецького синтезу як вияв модерністського дискурсу. *Український модернізм зі столітньої відстані* : зб. наук. праць. Рівне, 2001. С. 47–51.

Рекомендовані джерела інформації

1. Науково-теоретичний журнал «Слово і Час». URL: <https://il-journal.com/index.php/journal>.
2. Література на полі медій. URL: <https://bit.ly/3ifT9Ru/>.
3. Архів авангардного мистецтва (кіно, музика). URL: <http://ubuweb.com>.
4. Журнал центрально- та східноєвропейської візуальної культури. URL: <http://www.artmargins.com/>.
5. Мережа художників сучасного мистецтва. URL: <http://tranzit.org/>.
6. Сайт «Візуальні і культурні дослідження» Європейського гуманітарного університету. Література, статті, посилання, візуальні матеріали. URL: <http://viscult.ehu.lt/>.
7. Сайт журналу «Artforum». URL: <http://www.artforum.com/>.
8. Сайт журналу, присвяченого сучасному мистецтву. URL: <http://www.e-flux.com/>.